

Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot (JIT)

Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE-ehdot)

Henkilötietojen käsittelyn ehdot (JIT / JYSE – Henkilötiedot)

Versio:

Julkaistu:

Voimassaoloaika: toistaiseksi

KÄYTTÖOHJE

Nämä henkilötietojen käsittelyn ehdot on tarkoitettu käytettäväksi hankinnoissa, joissa toimittaja tulee käsittelemään tilaajan henkilötietoja tilaajan lukuun osana hankittavaa palvelua.

Henkilötietojen käsittelyn ehtoja ei ole tarkoitettu käytettäväksi sellaisenaan, vaan sopimukseen tulisi aina liittää niiden lisäksi kulloiseenkin palveluun soveltuvat erityisehdot sekä joko julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot (*JIT 2025 – Yleiset ehdot*) taikka Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (*JYSE-ehdot*), sen mukaan kumpia yleisiä sopimusehtoja sopimuksessa käytetään.

Henkilötietojen käsittelyn ehdot suositellaan otettavaksi soveltamisjärjestyksessä ennen muita yleisiä sopimusehtoja.

Sopimuksessa tulee tarvittaessa määritellä rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä sekä huomioida *EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679* vaatimukset henkilötietojen käsittelylle. Tilaaja toimii henkilötietojen käsittelyä ja tietosuoja koskevan lainsäädännön tarkoittamana rekisterinpitäjänä silloin, kun se määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Vaikka tilaaja tyypillisesti on palveluun liittyen henkilötietojen rekisterinpitäjä, on hyvä huomioida, että myös toimittajalla on sen omaan toimintaan liittyviä henkilötietoja, joita se saattaa hyödyntää palvelussa. Tällaisia ovat esimerkiksi toimittajan asiakasrekisteriin kuuluvat yhteystiedot. Nämä tiedot eivät kuulu tilaajan ohjeistuksen piiriin.

Tarkenna sopimuksessa tarvittaessa, jos tilaajaa koskee jokin henkilötietojen käsittelyyn liittyvä erityislainsäädäntö.

Sopimukseen on hyvä liittää asiakirja, josta käy konkreettisesti ilmi, mitä henkilötietoja käsitellään sekä miten ja mihin tarkoitukseen niitä käsitellään. *EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen* 28 artiklan mukaan henkilötietojen käsittelyä on määritettävä sitovalla asiakirjalla, jossa vahvistetaan henkilötietojen käsittelyn tarkoitus, luonne, kohde, kesto, henkilötietojen tyypit ja rekisteröityjen ryhmät. Näiden henkilötietojen käsittelyn ehtojen yhteydessä on julkaistu henkilötietojen käsittelytoimien kuvauslomake, jota voidaan käyttää tähän tarkoitukseen.

Tilaajan tulee varmistaa, että toimittaja toteuttaa riskiä vastaavan turvallisuustason varmistamiseksi asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet. Turvallisuuden vaadittu taso voi perustua esimerkiksi tilaajan tekemään ja yhteisesti käsiteltävään riskiarviointiin, käytettävissä olevaan teknologiaan ja teknisiin mahdollisuuksiin sekä käsiteltävien tietojen luonteeseen ja laatuun. Turvallisuustason varmistamiseksi tilaajan tulee arvioida jo hankinnan valmisteluvaiheessa, onko sopimuksessa syytä asettaa toimittajalle erityisiä tietoturvaluonteeseen liittyviä vaatimuksia. Tietoturva-vaatimusten laadinnassa voidaan hyödyntää esimerkiksi tiedonhallintalautakunnan laatimaa hankintaehtotyökalua, joka on osa tiedonhallintalautakunnan hankintojen tietoturvaluonteesta koskevaa suositusta.

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisterinpitäjän tulee ennakolta hyväksyä käsittelijän käyttämät alihankkijat. Kirjallinen ennakkolupa voidaan antaa yleisenä tai erityisenä. Julkisen hallinnon luonteen johdosta on tärkeää, että tilaajalla on näkyvyys henkilötietojen käsittelijäketjuun ja tosiasiallinen mahdollisuus hyväksyä käytetyt alihankkijat. Toimittajan on lisäksi ilmoitettava tilaajalle kaikista alihankintaa koskevista suunnitelluista muutoksista. Tilaaja voi antaa kirjallisen hyväksynnän alihankkijäkäsittelijöiden käyttöön esimerkiksi allekirjoittamalla sopimuksen, jossa alihankkijat on yksilöity. Tilaajan on hyvä varmistaa, että sopimuksessa tai siihen liitetyissä yleisissä JIT- tai JYSE-ehdoissa on riittävä alihankkijamuutoksia koskeva sopimusehto ja oikeus vastustaa uutta alihankkijaa. Sopimuksessa on tarvittaessa sovittava sopijapuolten mahdollisesta irtisanomisoikeudesta, mikäli soveltuvaa alihankkijaa ei ole saatavilla.

Toimittajan on hyvä huomioida, että ehdot saattavat joiltakin osin poiketa yksityisen sektorin toimituksissa usein käytettävistä ehdoista, johtuen julkisen sektorin toiminnan luonteesta.

Tilaajan tulee huomioida, että päätös siitä, saako tietoja siirtää ETA-alueen ulkopuolelle, on tehtävä ennen tarjouspyynnön julkaisemista, jotta sopimusehdot saadaan oikein jo tarjouspyyntöön. Huomioi tämä erityisesti hankkiessasi pilvipalveluita. Kohdassa 7.2 kuvattu vaikutustenarviointi (TIA) voidaan pyytää toimittamaan jo tarjouksen liiteasiakirjana, jos toimittaja aikoo käsitellä henkilötietoja sellaisessa kolmannessa maassa, joka ei ole EU:n komission tekemän tietosuojan riittävyyspäätöksen piirissä. Vahingonkorvauksista ja mahdollisesta rekisterinpitäjän ja käsittelijän välisestä regressiooikeudesta on määrätty JIT 2025 – Yleisissä ehdoissa sekä JYSE 2014 Palvelut -ehdoissa.

Tämä käyttöohje ei ole osa sopimusta.

SISÄLLYS

1.	Soveltaminen	3
2.	Määritelmät	3
3.	Sopijapuolten roolit henkilötietojen käsittelyssä	3
4.	Toimittajan yleiset velvollisuudet	4
5.	Tilaajan ohjeet	4
6.	Alihankkijat, jotka käsittelevät henkilötietoja	5
7.	Henkilötietojen käsittelyn sijainti	5
8.	Henkilöstöä koskevat vaatimukset	5
9.	Tietoturvaloukkaukset	6
10.	Henkilötietojen käsittelyä koskeva tarkastusoikeus	6
11.	Henkilötietojen käsittelyn päättyminen	6

1. Soveltaminen

1.1 Näissä ehdoissa määritellään tilaajaa ja toimittajaa sitovasti ne henkilötietojen käsittelyä koskevat sopimusehdot sekä rekisterinpitäjän ja käsittelijän velvollisuudet ja oikeudet, joiden mukaisesti toimittaja käsittelee tilaajan henkilötietoja tilaajan puolesta.

1.2 Toimittajan on pystyttävä osoittamaan, että se käsittelijänä noudattaa näitä sopimusehtoja.

1.3 Tässä liitteessä käytetään tietosuojasetuksessa määriteltyjä käsitteitä.

2. Määritelmät

käsittelijä

tietosuojalainsäädännössä tarkoitettu henkilötietoja käsittelevä taho, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun

rekisterinpitäjä

tietosuojalainsäädännössä tarkoitettu taho, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot

tietosuojalainsäädäntö

Euroopan unionin yleinen tietosuojasetus (EU) 679/2016 ja muut tietosuojasäädökset sekä tietosuojaviranomaisten määräykset

henkilötietojen tietoturvaloukkaus

tietoturvaloukkaus, jonka seurauksena on siirrettyjen, tallennettujen tai muuten käsiteltyjen henkilötietojen vahingossa tapahtuva tai lainvastainen tuhoaminen, häviäminen, muuttaminen, luvaton luovuttaminen taikka pääsy tietoihin

tilaajan henkilötieto

henkilötieto, josta tilaaja vastaa rekisterinpitäjänä

3. Sopijapuolten roolit henkilötietojen käsittelyssä

3.1 Käsiteltäessä tilaajan henkilötietoja tilaaja on rekisterinpitäjä ja toimittaja on käsittelijä, ellei henkilötietojen käsittelyn tarkoituksesta muuta johdu. Sopimuksessa sovitaan sopijapuolten tarkemmat tehtävät ja vastuut henkilötietojen käsittelyn osalta.

3.2 Henkilötietojen käsittelyn kohde, kesto, luonne ja tarkoitus, henkilötietojen tyypit ja rekisteröityjen ryhmät, soveltuvat tietoturvatyönteet, sekä toimittajan ja tilaajan yksityiskohtaisemmat velvollisuudet ja oikeudet kuvataan tarkemmin sopimuksessa ja sen liitteissä, erityisesti henkilötietojen käsittelytoimia koskevassa kuvauksessa.

3.3 Jos kohdan 3.2 mukaista henkilötietojen käsittelytoimien kuvausta ei ole tehty tai se on puutteellinen, tilaaja ja toimittaja laativat kyseisen kuvauksen yhteistyössä ennen henkilötietojen käsittelyn aloittamista.

4. Toimittajan yleiset velvollisuudet

4.1 Toimittaja käsittelee henkilötietoja tietosuojalainsäädännön, sopijapuolten välisen sopimuksen ja tilaajan antamien ohjeiden mukaisesti.

4.2 Toimittaja toteuttaa asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet torjuakseen ja ehkäistäkseen henkilötietojen luvattoman ja laittoman käsittelyn sekä torjuakseen henkilötietojen tahattoman katoamisen, muuttumisen, tuhoutumisen tai vahingoittumisen. Toimenpiteillä toimittaja varmistaa, että tilaajan henkilötietojen käsittely tapahtuu sopimuksen vaatimusten ja tilaajan ohjeiden sekä tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Toimenpiteillä varmistetaan myös henkilötietojen käsittelyyn käytettävien järjestelmien ja palveluiden luottamuksellisuus, eheys, saatavuus ja vikasietoisuus.

4.3 Toimittaja ei käsittele eikä muulla tavoin hyödynnä sopimuksen perusteella käsittelemiään henkilötietoja muutoin kuin sopimuksen mukaisessa tarkoituksessa ja laajuudessa.

4.4 Toimittaja nimeää tietosuojavastaavan tai tietosuojasta vastaavan yhteyshenkilön tilaajan henkilötietoihin liittyviä yhteydenottoja varten. Toimittaja ilmoittaa kirjallisesti tietosuojavastaavan tai yhteyshenkilön yhteystiedot tilaajalle.

4.5 Toimittajan tulee viipymättä tilaajan pyynnöstä tarjota tilaajalle kaikki sellaiset tilaajan henkilötietojen käsittelyä koskevat tiedot, jotka tilaaja saattaa tarvita (i) täyttääkseen rekisteröityjen oikeudet, sisältäen pääsyoikeudet, (ii) voidakseen varmistua henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta, ja (iii) noudattaakseen tietosuojaviranomaisten määräyksiä tai ohjeistusta. Toimittaja osallistuu pyydettyäessä sovitulla tavalla tilaajan vastuulla olevien kuvausten ja muiden dokumenttien, kuten vaikutustenvaiointien ja valvontaviranomaisen mahdolliseen ennakkokuulemiseen liittyvien dokumenttien laatimiseen ja ylläpitämiseen. Toimittaja tekee nämä tehtävät sopimuksen mukaisilla henkilötyön hinnoilla.

4.6 Toimittaja ilmoittaa tilaajalle viipymättä kaikista rekisteröityjen pyynnöistä, jotka koskevat rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä. Toimittaja ei itse vastaa näihin pyyntöihin. Toimittaja avustaa sovitulla tavalla tilaajaa, jotta tilaaja pystyy täyttämään velvollisuutensa vastata näihin pyyntöihin. Pyyntöt voivat edellyttää toimittajalta esimerkiksi avustamista rekisteröidylle tiedottamisessa ja viestinnässä, rekisteröidyn pääsyoikeuden toteuttamisessa, henkilötietojen oikaisemisessa tai poistamisessa, käsittelyn rajoittamisen toteuttamisessa tai rekisteröidyn omien henkilötietojen siirtämisessä järjestelmästä toiseen. Ellei sopimuksessa ole sovittu mainittujen tehtävien sisällyttämisestä palvelun hintoihin, toimittajalla on oikeus laskuttaa tilaajaa sopimuksessa sovitulla henkilötyön hinnoilla, jos avustaminen aiheuttaa lisäkuluja toimittajalle. Toimittaja on velvollinen ennakolta ilmoittamaan tilaajalle mahdollisesti aiheutuvista lisäkuluista.

5. Tilaajan ohjeet

5.1 Tilaajalla on oikeus antaa toimittajalle tilaajan henkilötietojen käsittelyä koskevia sitovia ohjeita. Tilaaja vastaa ohjeiden ylläpidosta ja saatavuudesta. Toimittaja ilmoittaa ilman aiheetonta viivytystä tilaajalle, jos tilaajan antamat ohjeet ovat puutteellisia tai jos toimittaja epäilee niitä lainvastaisiksi.

5.2 Tilaajalla on oikeus muuttaa, täydentää ja päivittää toimittajalle antamia henkilötietojen käsittelyä ja tietosuojaa koskevia ohjeita. Jos ohjeiden muutoksista aiheutuu sopimuksen mukaisiin palveluihin liittyviä muita kuin vähäisiä muutoksia, niiden vaikutuksesta sovitaan ennen ohjeiden päivitystä sopimuksen mukaisessa muutoshallintamenettelyssä.

6. Alihankkijat, jotka käsittelevät henkilötietoja

6.1 Alihankkijan käyttäminen edellyttää tilaajan ennakkoon kirjallisesti antamaa lupaa. Alihankkijoiden käytöstä on sovittu tarkemmin sopimuksessa.

6.2 Toimittaja tekee alihankkijan kanssa kirjallisen sopimuksen, jossa se sitouttaa käyttämänsä alihankkijat noudattamaan omalta osaltaan sopimuksessa toimittajalle asetettuja velvoitteita sekä tilaajan antamia kulloinkin voimassa olevia henkilötietojen käsittelyyn liittyviä ohjeita.

6.3 Toimittaja vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta kuin omastaan. Toimittaja vastaa siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan käsittelijälle asetettuja velvoitteita. Jos tilaaja perustellusti katsoo, että toimittajan alihankkija ei täytä tietosuojavelvoitteitaan, tilaajalla on oikeus vaatia toimittajaa vaihtamaan alihankkijaa.

6.4 Henkilötietojen käsittelyyn osallistuvan alihankkijan muutoksesta on ilmoitettava tilaajalle etukäteen. Ilmoituksessa tulee kuvata, miten alihankkija käsittelee tilaajan henkilötietoja tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Tilaajalla on oikeus perustellusta syystä vastustaa ehdotettua alihankkijaa.

7. Henkilötietojen käsittelyn sijainti

7.1 Toimittajalla on oikeus käsitellä tilaajan henkilötietoja Euroopan talousalueella (ETA), ellei sopimuksessa ole toisin sovittu. Mitä sopimuksessa ja näissä ehdoissa sovitaan henkilötietojen käsittelystä, koskee myös pääsyn mahdollistamista tilaajan henkilötietoihin esimerkiksi hallinta- ja valvontayhteyden välityksellä.

7.2 Jos toimittajalla on sopimuksen mukaan oikeus käsitellä tilaajan henkilötietoja ETA-alueen ulkopuolella, toimittaja toimittaa ennen siirron toteuttamista tilaajalle hyväksyttäväksi laatimansa henkilötietojen siirtoa koskevan vaikutustenarvioinnin (transfer impact assessment, TIA) ja siirron arvioinnin kannalta tarpeelliset tiedot käytetyistä siirtomekanismeista sekä mahdollisista lisäsuojatoimenpiteistä. Siirtoa koskeva vaikutustenarviointi tulee päivittää merkittävien muutosten yhteydessä. Jos EU:n komissio on tehnyt kyseistä kolmatta maata koskevan tietosuojan riittävyyspäätöksen, erillistä vaikutustenarviointia ei tarvitse tehdä.

8. Henkilöstöä koskevat vaatimukset

8.1 Toimittaja varmistaa, että kaikki sen alaisuudessa toimivat henkilöt, joilla on oikeus käsitellä tilaajan henkilötietoja, ovat sitoutuneet noudattamaan sopimuksessa sovittuja salassapitoehtoja tai heitä koskee lakisääteinen salassapitovelvollisuus.

8.2 Toimittaja antaa henkilöstönsä pääsyn tilaajan henkilötietoihin vain siinä määrin, kuin se on tarpeen sopimuksen tarkoituksen toteuttamiseksi. Toimittaja varmistaa, että jokainen sen alaisuudessa toimiva henkilö, jolla on pääsy tilaajan henkilötietoihin, on tietoinen henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä velvoitteistaan ja käsittelee niitä ainoastaan sopimuksen, näiden ehtojen ja tilaajan ohjeiden mukaisesti.

9. Tietoturvaloukkaukset

9.1 Toimittajan on ilmoitettava tilaajalle kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä tietoonsa tulleesta tilaajan henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta sovitusta palveluajasta riippumatta. Lisäksi toimittajan tulee ilmoittaa tilaajalle ilman aiheetonta viivytystä muista palvelun häiriö- tai ongelmatilanteista, joilla on tai voi olla vaikutuksia rekisteröityjen asemaan ja oikeuksiin. Toimittajan tulee auttaa tilaajaa varmistamaan, että käsittelyn turvallisuuteen ja tietoturvaloukkauksilmoituksiin liittyviä velvollisuuksia noudatetaan.

9.2 Toimittajan on annettava tilaajalle kirjallisesti vähintään seuraavat tiedot tietoturvaloukkauksesta:

- i. tapahtuneen tietoturvaloukkauksen kuvaus ja tietoturvaloukkauksen kohteena olleiden tietojen yksilöiminen, mukaan lukien asianomaisten rekisteröityjen ryhmät ja arvioidut lukumäärät sekä henkilötietotyyppien ryhmät ja arvioidut lukumäärät sillä tarkkuudella kuin nämä ovat tiedossa;
- ii. tietosuojavastaavan tai muun vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot, jolta voi saada asiassa lisätietoja;
- iii. kuvaus tietoturvaloukkauksen todennäköisistä seurauksista; ja
- iv. kuvaus toimenpiteistä, joita toimittaja ehdottaa tai joita se on jo toteuttanut tietoturvaloukkauksen johdosta, ja tarvittaessa toimenpiteet mahdollisten haittavaikutusten lieventämiseksi.

9.3 Alkuperäistä ilmoitusta tulee täydentää ilman aiheetonta viivytystä, mikäli toimittaja saa tehdyn ilmoituksen jälkeen lisätietoja tietoturvaloukkauksesta.

9.4 Henkilötietojen tietoturvaloukkauksen havaittuaan toimittaja ryhtyy viipymättä riittäviin toimenpiteisiin tietoturvaloukkauksen poistamiseksi ja sen vaikutusten rajoittamiseksi ja korjaamiseksi.

10. Henkilötietojen käsittelyä koskeva tarkastusoikeus

10.1 Tilaajalla on oikeus tehdä tai teettää kolmannella riippumattomalla taholla tarkastus arvioidakseen toimittajan ja sen alihankkijoiden näiden henkilötietojen käsittelyn ehtojen sekä sopimuksessa olevien muiden henkilötietojen käsittelyä koskevien velvoitteiden noudattamista.

10.2 Toimittaja takaa tilaajalle tietosuojalainsäädännön edellyttämät oikeudet toimittajan alihankkijoiden tarkastukseen.

10.3 Mahdolliset tilaajan suorittamat tarkastukset eivät rajoita toimittajan tai sen alihankkijoiden näiden henkilötietojen käsittelyn ehtojen tai sopimuksen mukaisia velvollisuuksia ja vastuuta.

10.4 Kumpikin sopijapuoli vastaa omalta osaltaan tarkastuksista aiheutuvista kustannuksista.

11. Henkilötietojen käsittelyn päättymisen

11.1 Sopimuksen voimassaoloaikana toimittaja ei saa poistaa tilaajan henkilötietoja ilman tilaajan nimenomaista pyyntöä.

11.2 Sopimuksen päätyttyä toimittaja palauttaa tilaajan henkilötiedot tilaajalle yleisesti käytössä olevassa muodossa tai kustannuksellaan tuhoaa ne siten, ettei tilaajan henkilötietoja ole enää mahdollista palauttaa luettavaan muotoon. Tietoja ei saa poistaa, jos lainsäädännössä tai viranomaisen määräyksellä on edellytetty, että toimittaja säilyttää henkilötiedot. Tilaajan henkilötietojen palauttamisesta tämän kappaleen mukaisesti ei toimittajalla ole oikeutta erillisveloitukseen, ellei toisin ole sopimuksessa sovittu.